

วิทยาลัยพยาบาล

วิทยาลัยพยาบาล (College of Nursing) คือ สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาสำหรับผู้ประกอบอาชีพพยาบาล

พยาบาล หมายถึง บุคคลซึ่งสำเร็จการศึกษาหลักสูตรการพยาบาลพื้นฐาน ขึ้นทะเบียนประกอบโรคศิลปะสาขาการพยาบาล มีสิทธิตามกฎหมายประกอบโรคศิลป์ รับผิดชอบให้บริการพยาบาลในการป้องกันโรค ส่งเสริมสุขภาพ และดูแลผู้ป่วยเจ็บ แก่บุคคล ครอบครัว และชุมชน

ประวัติความเป็นมา

วิทยาลัยพยาบาลแห่งแรก ตั้งขึ้นในประเทศอังกฤษเมื่อ พ.ศ. ๒๔๕๙ มีหน้าที่ตามกฎหมายประเทศอังกฤษ ควบคุมการศึกษา การสอบ การให้วุฒิบัตร และประกาศนียบัตร แก่ผู้ศึกษา สอบผ่านวิชาการพยาบาลทุกสาขาทั่วประเทศอังกฤษ ต่อมา พ.ศ. ๒๔๘๐ ได้เปลี่ยนชื่อเป็น Royal College of Nursing รับผิดชอบการศึกษา วิชาชีพพยาบาล ในระดับสูงเพิ่มขึ้น โดยร่วมมือกับ มหาวิทยาลัยลอนดอน และมหาวิทยาลัยอื่นๆ

ปัจจุบัน สถาบันการศึกษาพยาบาลส่วนใหญ่ในประเทศอังกฤษ ใช้ชื่อ School of Nursing ส่วนในประเทศอเมริกา สถาบันการศึกษาพยาบาลทั้งที่เกี่ยวข้องกับโรงพยาบาล มหาวิทยาลัยและที่แยกเป็นเอกเทศใช้ชื่อว่า School of Nursing บ้าง Department of Nursing บ้าง และ College of Nursing ก็มี

ในประเทศไทย วิทยาลัยพยาบาลแห่งแรกตั้งขึ้นในปีการศึกษา ๒๔๙๘ โดยความร่วมมือจากองค์การ

อนามัยโลก เปิดสอนหลักสูตรครูพยาบาล พ.ศ. ๒๕๐๑ โอนให้อยู่ในความดูแลของกรมการแพทย์ กระทรวงสาธารณสุข เรียกชื่อว่า "วิทยาลัยครูพยาบาล" เป็นสถานศึกษาซึ่งให้การศึกษาลงจากจบการศึกษาวิชาพยาบาลแล้ว เพื่อเตรียมพยาบาลให้เป็นครูสอนพยาบาลต่อไป

โรงเรียนพยาบาล สังกัดมหาวิทยาลัยหลายแห่ง ได้ร่างหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับปริญญาตรี และจัดตั้งคณะพยาบาลศาสตร์ นำโดยคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น ในปี พ.ศ. ๒๕๑๔ ตามมาด้วยคณะพยาบาลศาสตร์ ในมหาวิทยาลัยอื่นๆ ยกเว้นโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี ภายใต้คณะแพทยศาสตร์ รามาธิบดี ยังคงใช้ชื่อโรงเรียนพยาบาลรามาธิบดี จนถึงปัจจุบัน แม้จะมีการศึกษาพยาบาล ระดับปริญญาตรีและปริญญาโทด้วยกันก็ตาม

สถาบันการศึกษาพยาบาลของเอกชน ระดับปริญญาตรี ในความดูแลของทบวงมหาวิทยาลัยที่ใช้หลักสูตรระดับอุดมศึกษา ใช้ชื่อ "วิทยาลัยพยาบาล" เช่น วิทยาลัยพยาบาลเซนต์หลุยส์ ส่วนที่เป็นสถาบันหนึ่งในมหาวิทยาลัย ใช้ชื่อคณะพยาบาลศาสตร์

โรงเรียนพยาบาลในสังกัดกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงมหาดไทย กระทรวงกลาโหม กรุงเทพมหานคร และ สภาวิชาชีพไทย หลังการปรับปรุงหลักสูตรการศึกษาเทียบเท่าปริญญาตรีแล้วได้เปลี่ยนชื่อสถาบันเป็น "วิทยาลัยพยาบาล..." เช่น วิทยาลัยพยาบาลเกื้อการุณย์ ของกรุงเทพมหานคร วิทยาลัยพยาบาลตำรวจของกรมตำรวจ กระทรวงมหาดไทย

วิทยาลัยพ
วิทยาลัยพ
เป็นต้น โร
พยาบาลทห
๒๕๒๙)

การบ
ประกอบด้วย
เชิญบุคคล
มีจำนวนไม
มีผู้อำนวยการ
บริหาร ซึ่ง
ซึ่งนับโรง
ผู้อำนวยการ
โรงเรียนพ

มีมติ
มกราคม
สถานศึกษ
มหาวิทยาลัย
ทบวงมหา
มหาวิทยาลัย
ต่างกำลัง
รัฐมนตรีนี้

หลักสูตร
หลักสูตร
ตรีที่ๆ
คณะกรรมการ
ทบวงมหา
ใช้เกณฑ์
มาในปีที่

วิทยาลัยพยาบาลกองทัพบก ของกระทรวงกลาโหม วิทยาลัยพยาบาลกรุงเทพ ของกระทรวงสาธารณสุข เป็นต้น โรงเรียนพยาบาลทหารอากาศ และโรงเรียนพยาบาลทหารเรือ ยังคงใช้ชื่อโรงเรียน (พ.ศ. ๒๕๒๔)

การบริหาร มีคณะกรรมการบริหารวิทยาลัย ประกอบด้วยหัวหน้าฝ่าย หัวหน้าภาควิชา และอาจเชิญบุคคลภายนอกมาร่วมเป็นคณะกรรมการ โดยมีจำนวนไม่เกินกึ่งหนึ่งของคณะกรรมการทั้งหมด มีผู้อำนวยการวิทยาลัย ดำรงตำแหน่งสูงสุดในการบริหาร ซึ่งแตกต่างไปจากการบริหารโรงเรียนพยาบาล ซึ่งนับโรงเรียน เป็นหน่วยงานหนึ่งของโรงพยาบาล ผู้อำนวยการโรงพยาบาลทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยการโรงเรียนพยาบาลฯ ไปด้วย

มีมติคณะรัฐมนตรี จากการประชุมเมื่อวันที่ ๓ มกราคม พ.ศ. ๒๕๒๔ เรื่อง การพิจารณาขุดลอกสถานศึกษาออกสังกัดกระทรวงศึกษาธิการและทบวงมหาวิทยาลัย ให้สถาบันการศึกษาพยาบาล นอกสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย สมทบกับสถาบันในสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย ในขณะที่สถาบันการศึกษาพยาบาล ต่างกำลังดำเนินการขอสมทบทางวิชาการตามมติคณะรัฐมนตรีนี้อยู่

หลักสูตรการศึกษาของวิทยาลัยพยาบาล สมัยแรกของการศึกษาระดับอุดมศึกษา ใช้โครงสร้างหลักสูตรตามเกณฑ์มาตรฐานการศึกษาระดับปริญญาตรีทั่วไป ของทบวงมหาวิทยาลัย เมื่อมีการแต่งตั้งคณะกรรมการประสานงานการศึกษาพยาบาลในทบวงมหาวิทยาลัย ใน พ.ศ. ๒๕๒๔ ได้มีการประกาศใช้เกณฑ์มาตรฐานการศึกษาพยาบาลโดยเฉพาะออกมาในปีเดียวกัน โครงสร้างหลักสูตรการศึกษาพยาบาล

ในวิทยาลัยพยาบาล ได้รับการปรับปรุงให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานเฉพาะนี้โดยมีโครงสร้างดังนี้

จำนวนหน่วยกิตการศึกษา ระหว่าง ๑๓๐ - ๑๕๐ หน่วยกิต

- **หมวดวิชาพื้นฐาน** มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๓๐ หน่วยกิต

- **หมวดวิชาพื้นฐานวิชาชีพ** มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๒๔ หน่วยกิต

- **หมวดวิชาชีพ** มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๗๐ หน่วยกิต

- **หมวดวิชาเลือกเสรี** มีหน่วยกิตรวมไม่น้อยกว่า ๖ หน่วยกิต

ในปี พ.ศ. ๒๕๒๒ กระทรวงสาธารณสุข พิจารณาความขาดแคลนพยาบาลปฏิบัติงานในหน่วยงานต่างๆ ในสังกัด และพิจารณาผลประโยชน์ของผู้เรียน กองงานวิทยาลัยพยาบาล สำนักปลัดกระทรวง จึงได้เสนอหลักสูตรพยาบาลศาสตร์เป็นระบบ ๒ ปี แรก และ ๒ ปีหลัง ผู้เรียนเมื่อศึกษา ๒ ปีแรกจบ ออกไปทำงานเป็นพยาบาลเทคนิค เรียกหลักสูตรนี้ว่า หลักสูตรพยาบาลศาสตร์ระดับต้น ซึ่งสามารถช่วยแก้ปัญหาความขาดแคลนพยาบาลไม่ได้มาก เมื่อทำงานไประยะหนึ่งสามารถศึกษาต่ออีก ๒ ปี ในหลักสูตรพยาบาลศาสตร์และผดุงครรภ์ ในวิทยาลัยพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข สำเร็จเป็นพยาบาลวิชาชีพ วิทยาลัยพยาบาลที่เปิดสอนหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ระดับต้น มีวิทยาลัยพยาบาล สังกัดกระทรวงสาธารณสุข และ โรงเรียนพยาบาลทหารเรือ สังกัดกระทรวงกลาโหม โดยใช้เกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรพยาบาลศาสตร์ ระดับต้น พ.ศ. ๒๕๒๔ ของทบวงมหาวิทยาลัย

ศาสตราจารย์

าล พ.ศ.
มการแพทย์
ลัยครูพยาบาล
หลังจากจบ
บาลให้เป็น

ยหลายแห่ง
ศึกษาระดับ
เรี นำโดย
เกิน ในปี
าสตร์ ใน
เลรามาริบตี
ยังคงใช้ชื่อ
น แม้จะมี
ัญญาโทด้วย

น ระดับ
ทยาลัยที่ใช้
่ยพยาบาล"
ส่วนที่เป็น
ะพยาบาล-

าธารณสุข
กรุงเทพ-
การปรับปรุง
ได้เปลี่ยนชื่อ
น วิทยาลัย
ร วิทยาลัย
งมหาดไทย

บรรณานุกรม

- มหาวิทยาลัย. ทบวง. **แผนพัฒนาการศึกษาพยาบาลในช่วงแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 6** (พ.ศ.2530-2534). กรุงเทพฯ : กองแผนงาน ทบวง. ม.ป.ป. อัดสำเนา.
- _____ . **รายงานการสัมมนาเรื่องการพัฒนาการศึกษาพยาบาลในช่วงแผนพัฒนาการศึกษา ระยะที่ 6**. กรุงเทพฯ : ศูนย์ประสานงานการศึกษาพยาบาล สำนักงานปลัดทบวงมหาวิทยาลัย. 2527.
- _____ . **รายงานเกี่ยวกับการศึกษาพยาบาลในรอบปี 2524-2526**. กรุงเทพฯ : คณะกรรมการควบคุมและประสานงานการศึกษาพยาบาล ทบวงมหาวิทยาลัย. 2527.
- Compton's Encyclopeda**, vol.6. p.433-434. Illinois : University of Chicago, 1980.
- Encyclopedia Britannica, Macropedia**, vol.3. p.453-454. London : William Benton Publisher, 1985.
- Encyclopedia Britannica**, vol.16. p.641-645. London : William Benton Publisher, 1964.

ศาส
หนึ่งที่มีบ
ฐานะวิทย
ได้รับพระ
แห่งอธิ

ศาส
นายด่วน
กุมภาพันธ์
สี่พระยา
ดร. มาเรี
เหล่าสุน
ปฏิบัติราจ

กา
ศา
โรงเรียน
ศึกษาต่อ
มัธยมศึก
คณะอักษร
วิทยาลัย
ตรีอักษร
ครูมัธยม
ศึกษาแล้ว
จนถึง
ไปศึกษา
มหาวิท
Univer
(M. A.
วิทยาลัย
ได้รับปริ